

Vadība un pārvaldība

pētniecības

Uzņēmējdarbības vadībai un atbildīgai pārvaldībai ir izšķirīga nozīme uzņēmējdarbības un inovācijas kultūras attīstībā augstākās izglītības iestādē (AII). Šāda vadība nosaka uzņēmējdarbību par stratēģisku prioritāti, kā rezultātā gan uzņēmējdarbības, gan inovatīva prakse, kas līdz šim bijusi kā atsevišķs eksperiments, pārtop par integrētu pieeju, kas ir AII mācību darba, un zināšanu apmaiņas pamatā.

1. Uzņēmējdarbība un inovācija ir svarīga AII stratēģijas daļa.
2. AII vadība demonstrē uzņēmīgu attieksmi un iemaņas, kas virza institucionālās pārmaiņas.
3. Ir izveidota struktūra/sistēma uzņēmējdarbības aktivitāšu koordinēšanai un integrēšanai visā AII, lai būtu vieglāk īstenot institucionālās uzņēmējdarbības programmu.
4. AII mudina fakultātes, nodaļas, struktūrvienības, komandas un personas rīkoties uzņēmīgi un atbalsta šādu rīcību.
5. AII ir uzņēmējdarbības un inovācijas virzītājspēks reģionālās, sociālās un kopienas attīstības kontekstā, kā arī sabiedrības problēmu risināšanas kontekstā.

Organizatoriskās spējas: cilvēkresursi, resursi, stimuli un apbalvojumi

saglabātu un vairotu AII uzņēmējdarbības un inovācijas spējas.

AII organizatoriskās spējas nosaka, cik tā ir spējīga izpildīt savu uzņēmējdarbības stratēģiju. Ja AII ir apņēmusies īstenot uzņēmējdarbības pasākumus, lai sekmētu savu stratēģijas mērķu izpildi, jābūt pieejamiem galvenajiem resursiem, proti, cilvēkresursiem, finansējumam, ieguldījumiem, kompetencei, zināšanām un apbalvojumiem, kā arī stimulu sistēmām, lai

1. Uzņēmējdarbību un inovāciju atbalsta iestādes kultūra un ilgtspējīgs finansējums.
2. Atbalstoša iestādes politika veicina jaunu attiecību un sinerģiju veidošanos.
3. AII iesaista, pieņem darbā un veicina personas, kam ir pieredze uzņēmējdarbībā un kas raugās uz lietām no uzņēmēja skatpunkta un rīkojas kā uzņēmēji.
4. AII iegulda darbinieku apmācībā un izaugsmē, lai sekmētu savas uzņēmējdarbības un inovācijas programmas izpildi.
5. Darbiniekiem, kuri aktīvi atbalsta AII uzņēmējdarbības un inovācijas programmu, saistībā ar karjeras izaugsmi piešķir apbalvojumus, stimulus un atzinību.

Uzņēmējdarbības mācīšana un mācīšanās

Uzņēmējdarbības mācīšana un mācīšanās ietver pedagogijas, prakses un elastīgu mācīšanās veidu izpēti, lai ar iekļaujošiem un ilgtspējīgiem paņēmieniem stimulētu uzņēmēju domāšanas veidu. Lai gan ideja par jaunuzņēmuma izveidi neapšaubāmi ir spēcīgs un daudzpusīgs pedagoģisks instruments, izglītība uzņēmējdarbības jomā ir kas daudz vairāk nekā tikai iemācīties ideju pārvērst ilgtspējīgā uzņēmumā. Tā sniedz arī iespēju gūt pieredzi uzņēmējdarbības jomā un apgūt prasmes un iemaņas, ar kurām var attīstītu uzņēmēju domāšanas veidu, kā arī sagatavo studentus tā, lai viņi prastu piedalīties tādu problēmjuautājumu risināšanā kā ilgtspēja un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM).

1. AII nodrošina daudzveidīgas formālās mācīšanās iespējas, tostarp elastīgus mācīšanās veidus, lai attīstītu uzņēmēju domāšanas veidu un iemaņas.
2. AII nodrošina plašu neformālās izglītības iespēju un pieredzes klāstu, lai stimulētu uzņēmumu domāšanas veida un iemaņu attīstību.
3. AII apstiprina un novērtē uzņēmējdarbības mācīšanās rezultātus un ietekmi.
4. AII kopā ar ārējām ieinteresētajām personām izstrādā un īsteno mācību programmu, kas sniedz risinājumus sabiedrības problēmām.
5. Uzņēmējdarbības izpētes rezultāti tiek integrēti mācīšanas un mācīšanās pasākumos.

Uzņēmēju sagatavošana un atbalstīšana

AII var palīdzēt studentiem, absolventiem un darbiniekiem apsvērt iespēju izvēlēties uzņēmējdarbību par savu profesionālo nodarbošanos. Sākumā ir svarīgi palīdzēt personām pārdomāt komerciālos, sociālos, vides vai dzīvesveida mērķus, kas saistīti ar to vēlmēm un plāniem uzņēmējdarbības jomā. Tad personām, kas vēlas veidot uzņēmumu vai sākt uzņēmējdarbību citā formā, var piedāvāt mērķorientētu palīdzību idejas radīšanā, izvērtēšanā un īstenošanā, veiksmīgai uzņēmējdarbībai nepieciešamo prasmju ieguvē un — kas ir svarīgi — atbilstošu komandas biedru atrašanā, piekļūšanā pietiekamiem finanšu līdzekļiem un iedarbīgiem tīkliem. Vislabākajā gadījumā AII, kas piedāvā šādu atbalstu, vajadzētu būt daļai no plašākas uzņēmumu atbalsta sistēmas, nevis rīkoties izolēti.

1. AII vairo informētību par uzņēmējdarbību un rosina studentu, absolventu un darbinieku plānus veidot jaunu uzņēmumu vai sākt nodarboties ar uzņēmējdarbību citā formā.
2. AII sniedz atbalstu studentiem, absolventiem un darbiniekiem nolūkā sākt, vadīt vai attīstīt uzņēmējdarbību vai jaunu uzņēmumu.
3. Tiek piedāvāta mentorēšana un citi personības pilnveides un uzņēmējdarbības projektu izstrādes veidi.
4. AII piedāvā vai atvieglo piekļuvi uzņēmumu inkubatoriem, paātrinātājiem un finansējumam.
5. AII uzņēmējdarbības iniciatīvās ir atspoguļoti globāla mēroga problēmjuautājumi.

Digitālā pārveide un spējas

Augstākās izglītības iestādes (AII) jau izmanto digitālās tehnoloģijas, taču to izmantošanas apjoms un integrācijas pakāpe atšķiras gan iestādēs, gan starp tām. Augstākās izglītības iestādēm būtu maksimāli jāizmanto digitālās pārveides sniegtās iespējas un jāraugās uz digitālajām tehnoloģijām kā uz svarīgu faktoru, kas veicina inovāciju un uzņēmējdarbību. AII digitālās spējas ir definētas kā spēja integrēt, optimizēt un pārveidot digitālās tehnoloģijas, lai sniegtu atbalstu inovācijai un uzņēmējdarbībai.

1. AII sekmē digitālo kultūru, kā arī īsteno un uzrauga digitālo stratēģiju, kas atbalsta inovāciju un uzņēmējdarbību.
2. Digitālā infrastruktūra atbalsta inovāciju un uzņēmējdarbību, tāpēc AII veic tajā ieguldījumus un to pārvalda un nepārtraukti uzlabo.
3. AII aktīvi atbalsta digitālo tehnoloģiju izmantošanu, lai uzlabotu uzņēmējdarbības mācīšanas, mācīšanās un vērtēšanas kvalitāti un vienlīdzību.
4. AII aktīvi izmanto atvērto izglītības resursus, atvērto zinātņi un atvērto datu praksi, lai uzlabotu iestādes izpildes rādītājus un spēcīnātu ietekmi uz savu uzņēmējdarbības vidi.
5. AII pilnībā izmanto savas digitālās spējas, lai sekmētu ilgspējīgu un iekļaujošu inovāciju un uzņēmējdarbību.

Uzņēmējdarbības vide un tīkli

Uz uzņēmējdarbību vērsta un inovatīva AII proaktīvi veido saikni ar savu vidi (kas domāta kā savstarpēji saistītu dalībnieku kopne, kurā apvieno prasmes un resursus kopīga mērķa vārdā), lai radītu ieguvumus sociālajā, kultūras un ekonomikas jomā. Spēja izveidot saikni ar uzņēmējdarbības vidi un tīkliem ir nozīmīgs AII organizatoriskās inovācijas katalizators. Tādējādi AII spēj pilnveidoties mācīšanas un pētniecības ziņā un pārtop par nozīmīgu dalībnieku reģionālajā attīstībā un jautājumos, kas saistīti ar teritoriālo kohēziju.

1. AII veido efektīvu sadarbību un uzlabo sinerģiju ar savu uzņēmējdarbības vidi un tīkliem.
2. AII aktīvi iesaistās vietējā un reģionālā mēroga uzņēmējdarbības un inovāciju stratēģiju izstrādē un īstenošanā.
3. Augstākās izglītības iestādei ir cieša saikne ar inkubatoriem, paātrinātājiem, zinātnes parkiem un citām ārējām iniciatīvām, kas atbalsta ilgspējīgas uzņēmējdarbības vides attīstību.
4. AII integrē pētniecību, izglītību un zināšanu apmaiņu, lai veidotu noturīgas kopienas.

Starptautiska līmeņa iestāde

Ilgtspējīga, uz uzņēmējdarbību vērsta AII integrē izglītības, pētniecības un zināšanu apmaiņas plānošanā un nodrošināšanā starptautisko redzējumu, ieviešot jaunus jautājumus, pieejas un alternatīvus domāšanas veidus. Ņemot vērā starptautiskajā sabiedrībā aktuālas problēmas, tostarp ANO IAM, uz uzņēmējdarbību vērsta AII ir labāk sagatavota arī tam, lai atbalstītu savu vidi.

1. AII savā uzņēmējdarbības programmā atspoguļo globālās tendences un sabiedrības un ekoloģiskos problēmjautājumus.
2. AII nepārprotami atbalsta iekļaujošas un ilgtspējīgas darbinieku un studentu mobilitātes formas.
3. AII uzņēmējdarbības programma sekmē globālo un sociālo kohēziju, klimata pārmaiņu mazināšanu un AII oglekļneitralitāti.
4. AII padziļināti iesaistās starpvalstu sadarbībā ar citām Eiropas augstākās izglītības iestādēm. AII izvirza Eiropas sadarbību savas stratēģijas pamatā un uzskata to par radošuma un inovācijas virzītājspēku.
5. AII ievieš starptautisku dimensiju visās savās darbībās — mācībās, pētniecībā un zināšanu apmaiņā —, lai panāktu ietekmi vietējā, reģionālā, valsts un starptautiskajā mērogā.

Uz uzņēmējdarbību vērstas AII radītā ietekme

Uz uzņēmējdarbību vērstai un inovatīvai AII jāapzinās tās radīto pārmaiņu ietekme. Uz uzņēmējdarbību vērsta AII apvieno sevī institucionālu pašapziņu, ārējo refleksiju un uz pierādījumiem balstītu pieeju. Ja AII uzrauga visu ar uzņēmējdarbības un inovācijas programmu saistīto pasākumu ietekmi, tad tā gūst vērtīgu informāciju un datus, ko pēc tam izmanto savu izpildes rādītāju uzlabošanai. Šajos rādītājos jāietver ne tikai nodalītu uzņēmumu veidošana, radītā intelektuālā īpašuma apjoms un kvalitāte un gūtie ienākumi no izpētes, bet arī absolventu uzņēmējdarbība, prasmju un iemaņu attīstība, mācīšanas un mācīšanās rezultāti, talanta potenciāla saglabāšana, ieguldījums globālā, valsts un vietējā mēroga ekonomikas attīstībā un iestādes izvērstās uzņēmējdarbības programmas ietekme.

1. Tiek regulāri novērtēta visu AII uzņēmējdarbības pasākumu ietekme.
2. AII novērtē savas uzņēmējdarbības programmas ietekmi, izmantojot galvenos izpildes rādītājus, tekstuālus aprakstus un šim nolūkam paredzētus novērtēšanas rīkus.
3. Izpildes rādītāji ļauj veikt salīdzināšanu ar līdziniekiem citās valstīs vai starptautiskajā mērogā.
4. AII uzņēmējdarbības un inovācijas pasākumi tiek pilnveidoti, pamatojoties uz informāciju, kas gūta no ietekmes novērtējuma, lai palielinātu AII turpmāko ietekmi.